

Sygn. akt II CNP 40/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 20 grudnia 2017 r.

skargi J.H.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 października 2015 r.,

sygn. akt I ACa [...]

wydanego w sprawie z powództwa D.N.

przeciwko J.H.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

**odrzuca skargę i zasądza od J.H. na rzecz D.N. kwotę 2.700
(dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
skargowego.**

UZASADNIENIE

Skarga J.H. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 października 2015 r. podlegała odrzuceniu z powodu niespełnienia wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.

W wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu pierwszej lub drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie wyroku w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych. Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, jest wykazanie, że występuje wyjątkowo wypadek uzasadniający wniesienie skargi.

W orzecznictwie Sąd Najwyższego zostało wyjaśnione, że wyjątkowe wypadki, o których mowa w art. art. 424¹ § 2 k.p.c., odnoszą się także do przyczyn nieskorzystania przez stronę z przysługujących jej środków zaskarżenia. Przyczyny te muszą mieć charakter wyjątkowy w znaczeniu obiektywnym, co oznacza, że chodzi o szczególne okoliczności obiektywnie uniemożliwiające stronie wniesienie środka zaskarżenia, a nie o okoliczności subiektywne, wynikające z woli lub zaniedbań strony. Wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, strona musi zatem wykazać, że nieskorzystanie przez nią z przysługującego środka prawnego nastąpiło z wyjątkowych powodów mających charakter siły wyższej, takich jak ciężka choroba, katastrofa, klęska żywiołowa czy wyjątkowe okoliczności leżące po stronie osób trzecich, które obiektywnie rzecz biorąc uniemożliwiły wniesienie środka zaskarżenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 14 listopada 2014 r. I CNP 17/2014, niepubl., postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 2 lutego 2006 r.

I CNP 4/2006, z dnia 29 listopada 2006 r. II CNP 85/2006, niepubl., i z dnia 7 lutego 2008 r. IV CNP 217/2007 OSNC-ZD 2008, nr 4, poz. 114).

Pełnomocnik skarżącej wskazał, że przyczyną niewniesienia skargi kasacyjnej, była „bardzo trudna sytuacja finansowa, w której znalazła się pozwana po zakończeniu przedmiotowego postępowania, co było związane także z obciążeniem pozwanej wysokimi kosztami procesowe”, w efekcie pozwana nie była „w stanie samodzielnie wnieść tego środka. Wobec powyższego pozwana zwróciła się zarówno do Rzecznika Praw Obywatelskich, jak i Prokuratora Generalnego o wniesienie skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 13 października 2015. Obydwie prośby spotkały się z decyzją odmowną ze strony ww. instytucji państwowych”.

Odnosząc się do okoliczności powołanej w skardze, Sąd Najwyższy stwierdził, że wymaganie konstrukcyjne ujęte w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. nie zostało spełnione, ponieważ ta okoliczność nie miała charakteru wyjątkowego w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c., ponieważ nie wynikała z przyczyn o charakterze obiektywnym, lecz z zaniedbania strony, która nie złożyła wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu ze skargi kasacyjnej.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Na wniosek pełnomocnika powoda Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z 10 ust. 5 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

